Τα αίτια των ασθενειών (Ιερομόναχος Γρηγόριος, Ιερόν Κουτλουμουσιανόν Κελλίον Άγ. Ιωάννης ο Θεολόγος, Καρυές Άγιον Όρος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 12 Οκτωβρίου, 2007

α) Η αμαρτία

Όταν ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο και τον άνθρωπο, τα έκαμε όλα καλά λίαν. Από πού λοιπόν προέρχονται οι ασθένειες και οι σωματικές αναπηρίες; Ποια είναι η αιτία που ο άνθρωπος πολύ συχνά είναι άρρωστος;

Ο μέγας Βασίλειος αναφερόμενος στο θέμα αυτό λέγει: «Η ασθένεια δεν είναι δημιούργημα του Θεού. Ο άνθρωπος και όλα τα ζώα πλάσθηκαν με την πρέπουσα κατασκευή, κατά φύσιν, και ο Θεός τα έφερε στην ζωή πλήρη και αρτιμελή. Όταν όμως παρεκτράπηκαν από την φυσική τους κατάσταση, αρρώστησαν». Το ίδιο συμπεραίνει και ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς: «Οι αρρώστιες προέρχονται από την προγονική αμαρτία... Εξαιτίας της ενδυθήκαμε αυτό το αρρωστιάρικο και θνητό και πολύπαθο σώμα... Η αρρώστια είναι, κατά κάποιο τρόπο, ένας ανώμαλος και απότομος δρόμος, στον οποίο η αμαρτία εισήγαγε το ανθρώπινο γένος, και του οποίου ο τελευταίος σταθμός είναι ο θάνατος».

Η προπατορική αμαρτία έφερε στον κόσμο την φθορά, τις σωματικές ασθένειες και τον ίδιο τον θάνατο. Το γεγονός ότι οι άνθρωποι είμαστε ευάλωτοι στην φθορά, στον πόνο και στις αρρώστιες, «οφείλεται στην αμαρτία των πρωτοπλάστων». Στην συνέχεια η αμαρτία επλήθυνε και οι ασθένειες πολλαπλασιάσθηκαν.

Οι ασθένειες που μας βρίσκουν είναι συνήθως καρπός των αμαρτιών μας. Αυτό το συμπέρασμα βγαίνει από τον λόγο που είπε ο Χριστός στον παράλυτο της Βηθεσδά, αφού τον θεράπευσε: «Πρόσεξε, έγινες υγιής, μην αμαρτάνεις πλέον». Από αυτό μαθαίνουμε ότι το νόσημα του ο παράλυτος το απέκτησε από τις αμαρτίες του. Την ίδια σημασία έχει ο λόγος του Κυρίου και στον άλλο παράλυτο της Καπερναούμ: «Έχε θάρρος παιδί μου, σου συγχωρούνται οι αμαρτίες σου». Ο Κύριος, επειδή γνώριζε καλά ότι η ασθένεια του σώματος ήταν συνέπεια της ασθένειας της ψυχής, δηλαδή της αμαρτίας, θεράπευσε πρώτα την ψυχή του παραλύτου, δίδοντας την

άφεση των αμαρτιών του, για να ακολουθήσει στην συνέχεια η θεραπεία του σώματος.

Ο ιερός Χρυσόστομος αναφέρει τον Κάιν σαν ένα από τα πρώτα παραδείγματα που η ασθένεια συνδέεται με την αμαρτία. Διότι μετά τον φόνο του αδελφού του, άρχισε να τρέμει το σώμα του. «Πραγματικά», συμπεραίνει ο Άγιος, «πηγή και ρίζα και μητέρα όλων των κακών είναι η φύση της αμαρτίας. Αυτή παραλύει τα σώματα μας, αυτή φέρνει τις αρρώστιες».

Σε άλλο σημείο ο χρυσορρήμων Πατήρ μας εξηγεί αναλυτικότερα: «Η αμαρτία είναι φοβερό πράγμα, και καταστρέφει την ψυχή. Πολλές φορές μάλιστα το κακό ξεχειλίζει, και επεκτείνεται και στο σώμα. Αυτό συμβαίνει για τον έξης λόγο: Συνήθως όταν η ψυχή μας υποφέρει, εμείς παραμένουμε αναίσθητοι, ενώ όταν το σώμα πάθει έστω και μικρή βλάβη, καταβάλλουμε κάθε προσπάθεια να θεραπεύσουμε την αρρώστια, επειδή ακριβώς την αισθανόμαστε. Γι’ αυτό πολλές φορές ο Θεός τιμωρεί το σώμα για τα αμαρτήματα της ψυχής, ώστε με την πληγή του κατωτέρου (δηλαδή του σώματος) να τύχει κάποιας θεραπείας και το ανώτερο, δηλαδή η ψυχή». Πραγματικά, η αρρώστια θλίβει τον άνθρωπο, τον ταπεινώνει και τον κάμνει να θυμηθεί τον Θεό. Καταφεύγοντας δε στον Θεό, βρίσκει μαζί με την υγεία του σώματος και την υγεία της ψυχής.

Ο ιερός Χρυσόστομος, τονίζει ότι «αιτία των σωματικών κακών είναι η κακία της ψυχής. Και αυτό το φανέρωσε ο επί τριανταοκτώ έτη παράλυτος και ο άλλος που τον κατέβασαν από την στέγη». Άλλωστε «εάν το σπουδαιότερο από όλα, δηλαδή ο ίδιος ο θάνατος, έχει την ρίζα και την αιτία του στην αμαρτία, πολύ περισσότερο ισχύει αυτό και για τις περισσότερες από τις αρρώστιες».

Θα αναρωτηθεί ίσως κανείς: «Και τότε γιατί δεν τιμωρούνται όλοι οι αμαρτωλοί; Βλέπουμε πολλούς ασεβείς να καλοπερνούν και να σφύζουν από υγεία». Ο ιερός Χρυσόστομος, απαντώντας στην απορία αυτή, λέγει ότι πρέπει να θρηνούμε περισσότερο γι’ αυτούς τους ανθρώπους, που ενώ αμαρτάνουν δεν τιμωρούνται. «Διότι το ότι δεν έπαθαν τίποτε σ’ αυτή την ζωή γίνεται αιτία μεγαλύτερης τιμωρίας στην άλλη ζωή. Όσα λυπηρά συμβαίνουν στην παρούσα ζωή είναι νουθεσία, ενώ στην άλλη ζωή είναι τιμωρία».

β) «Ον αγαπά Κύριος παιδεύει»

Άραγε όλες οι αρρώστιες οφείλονται στις αμαρτίες μας; Αν και συνήθως αυτή είναι η

αιτία, όμως δεν είναι η μοναδική. Υπάρχουν και άλλοι λόγοι.

Κάποιες φορές ο Θεός παραχωρεί μια αρρώστια, για να παιδαγωγήσει και να εξαγιάσει τα αγαπημένα παιδιά Του. Κατά τους Αγίους, «υπάρχει αρρώστια που παραχωρείται για να δοκιμασθούμε. Και η δοκιμασία αυτή δίδεται για να αναδειχθούμε άξιοι (να είμαστε παιδιά του Θεού). Διότι, άνθρωπος που δεν δοκιμάζεται από πειρασμό παραμένει άπειρος και ανώριμος... Ενώ αυτός που δοκιμάζεται μέσα στους κινδύνους γίνεται δόκιμος και επιτυχημένος, όπως γίνεται με τον χρυσό που καθαρίζεται και λαμπικάρεται μέσα στη φωτιά. Επειδή, η δοκιμασία δημιουργεί την ελπίδα στον Θεό, και η ελπίδα δεν διαψεύδει αυτόν που την έχει». Στις περιπτώσεις αυτές, ο άνθρωπος με την υπομονή που δείχνει αποθηκεύει ουράνιο μισθό.

Ο Χριστός μας διαβεβαίωσε ότι κάθε πιστός, όταν έχει πνευματικό καρπό, κλαδεύεται όπως το κλήμα, για να φέρει ακόμη περισσότερο καρπό. Και «εάν γίνει κάποιο κλάδεμα στα κλήματα της νοητής αμπέλου, δεν θα συμβεί αυτό χωρίς πόνο... Άλλωστε με πόνο και θλίψεις μας παιδεύει ο φιλάρετος Θεός μας... Αλλά η μικρή αυτή θλίψη μας κάμνει μακάριους, καθώς προσφέρει θεϊκή παιδαγωγία. Και μάρτυς ο προφήτης Δαυίδ που λέγει: «Μακάριος άνθρωπος ον αν παιδεύσης, Κύριε».

Ο Θεός είναι αγάπη, και οι τρόποι της παιδαγωγίας Του προς τον άνθρωπο είναι θαυμαστοί και ανεξερεύνητοι.

Ο γέροντας Παΐσιος έδωσε μια παραστατική εικόνα, όταν τον ρώτησαν, γιατί ο Θεός σε μερικούς ανθρώπους δίνει πολλές δοκιμασίες, ενώ σε άλλους δεν δίνει: «Τι λέγει η Αγία Γραφή; Ον αγαπά Κύριος παιδεύει, (δηλαδή, εκείνον που αγαπά ο Κύριος, τον παιδαγωγεί με θλίψεις).

Ένας πατέρας έχει λ.χ. οκτώ παιδιά. Τα πέντε μένουν στο σπίτι, κοντά στον πατέρα τους, και τα τρία φεύγουν μακριά του και δεν τον σκέφτονται. Σ’ αυτά που μένουν κοντά του, αν κάνουν καμμιά αταξία, τους τραβάει το αυτί, τους δίνει κανένα «σκαμπιλάκι» ή αν είναι φρόνιμα τα χαϊδεύει, τους δίνει και καμμιά σοκολάτα. Ενώ αυτά που είναι μακριά, ούτε χάδι ούτε σκαμπίλι έχουν.

Έτσι κάνει και ο Θεός. Τους ανθρώπους που είναι κοντά Του και έχουν καλή διάθεση, αν σφάλουν λίγο, τους δίνει ένα σκαμπιλάκι και εξοφλούν ή, αν τους δώσει περισσότερα σκαμπίλια, αποταμιεύουν. Σ’ εκείνους πάλι που είναι μακριά του δίνει χρόνια για να μετανοήσουν».

γ) Άλλες αιτίες των ασθενειών

Εξετάζοντας τις αιτίες των ασθενειών δεν θα πρέπει να παραλείψουμε ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα της εποχής μας: την στενοχώρια και το άγχος.

Η ζωή μας είναι γεμάτη θλίψεις. Ο άνθρωπος που αντιμετωπίζει τις δυσκολίες της ζωής του χωρίς πίστη και ελπίδα στον Θεό ζει μέσα σε ένα διαρκές άγχος. Αντίθετα, εκείνος πού εμπιστεύεται την ζωή του στην αγάπη του Θεού ζει μέσα στην ειρήνη. Οι Άγιοι λέγουν ότι «η ταραχή δεν οφείλεται στην ξαφνική αλλαγή των (εξωτερικών) καταστάσεων, άλλα σε μας και στους λογισμούς μας. Εάν αυτοί είναι σωστοί, και αν ακόμη ξεσηκώνονται από παντού τρικυμίες, θα ησυχάζουμε διαρκώς μέσα στην γαλήνη και την ηρεμία».

Είναι φυσικό, λοιπόν, ο άνθρωπος που δεν καταφεύγει στον Θεό, να αγωνία, να βασανίζεται, να του φταίνε όλα, να τα βάζη με όλους, και στο τέλος αυτή η κατάσταση να εκδηλωθή με κάποια σωματική ή ψυχική ασθένεια.

* *

Ο Ιερός Χρυσόστομος αναφέρει επίσης, ως αιτία σωματικών ασθενειών, «την γαστριμαργία, την μέθη και την αργία». Αυτά όλα «γεννούν τις αρρώστιες». Πραγματικά είναι παρατηρημένο, πώς ο άνθρωπος πού ζή μέσα στην μαλθακότητα και την χλιδή είναι φιλάσθενος, και ζει λιγώτερα χρόνια από εκείνον πού αγαπά την εργασία και ζει με τον ιδρώτα του προσώπου του. Έτσι Είναι φυσικό στην εποχή μας, πού χαρακτηρίζεται από το κυνήγι της εύκολης ζωής και της καλοπέρασης, να έχουν αυξηθεί σημαντικά οι διάφορες αρρώστιες.

Τέλος, υπάρχουν και οι περιπτώσεις αγίων ανθρώπων πού ζήτησαν οι ίδιοι από τον Θεό να τους δώση μια αρρώστια. Και το ζήτησαν, ή για "να ξοφλήσουν" για τις αμαρτίες τους ή για να ανταποκριθούν στην μεγάλη αγάπη του Θεού ή, τέλος, για να βοηθηθούν κάποιοι άλλοι άνθρωποι. Όσοι ζήτησαν αυτή την χάρι από τον Θεό, κινήθηκαν με μεγάλη αγάπη προς Αυτόν και προς τους ανθρώπους. Και η αγάπη τους αυτή τους έκαμε να είναι τα αγαπημένα παιδιά του Θεού. Ωστόσο χρειάζεται προσοχή εκ μέρους μας μήπως επιχειρήσουμε να τους μιμηθούμε, ενώ βρισκόμαστε σε πολύ χαμηλότερα πνευματικά επίπεδα. Διότι τότε υπάρχει κίνδυνος να γογγύσουμε εναντίον του Θεού πού παρεχώρησε την δοκιμασία μας, ενώ εμείς οι ίδιοι την είχαμε ζητήσει.

Έλεγε ο μακαριστός γέροντας Πορφύριος: «Ευχαριστώ τον Θεό, πού μου έδωσε πολλές αρρώστιες. Πολλές φορές του λέω: "Χριστέ μου, η αγάπη σου δεν έχει όρια". Το πώς ζω είναι ένα θαύμα. Μέσα στις άλλες μου αρρώστιες έχω και καρκίνο στην υπόφυση... Πονάω φοβερά. Προσεύχομαι όμως σηκώνοντας τον Σταυρό του Χρίστου με υπομονή... Πονάω πολύ, υποφέρω, άλλα Είναι πολύ ωραία η αρρώστια μου. Την αισθάνομαι ως αγάπη του Χρίστου. Κατανύγομαι και ευχαριστώ τον Θεό. Είναι για

τις αμαρτίες μου. Είμαι αμαρτωλός και προσπαθεί ο Θεός να με εξαγνίση. Όταν ήμουν δεκαέξι χρονών παρακαλούσα τον Θεό να μου δώση μια βαριά αρρώστια, έναν καρκίνο, για να πονάω για την αγάπη Του και να Τον δοξάζω μέσα από τον πόνο... Ο Θεός δεν λησμόνησε το αίτημα μου, και μου έδωσε αυτήν την ευεργεσία μετά από τόσα χρόνια! Τώρα δεν παρακαλώ τον Θεό να μου πάρη αυτό πού Του ζήτησα. Χαίρομαι πού το έχω, για να γίνω κι εγώ συμμέτοχος στα πάθη Του από την πολλή μου αγάπη. Έχω την παιδεία του Θεού. Ο*ν γαρ αγαπά Κύριος* παιδεύει. Η αρρώστια μου είναι μία ιδιαίτερη εύνοια του Θεού πού με καλεί να μπω στο μυστήριο της αγάπης Του... Γι' αυτό δεν προσεύχομαι να με κάνη ο Θεός καλά. Προσεύχομαι να με κάνη καλό».

(«ΟΙ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΚΑΙ Ο ΠΙΣΤΟΣ» ΚΕΦ. Α', Εκδόσεις Δόμος 2005)

Διαβάστε το 2ο κεφάλαιο του βιβλίου "Ο σκοπός και η ωφέλεια των ασθενειών" πατώντας εδώ

Διαβάστε το 3ο κεφάλαιο του βιβλίου "Η πνευματική αντιμετώπιση της ασθενείας" πατώντας εδώ

(Πηγή: "Πηγή Ζωής", αρ. φ. 136, 30/9/2007)